

Får som frisör

Frövallen ska putsas på hösten för att släppa ner ljus och ge bra möjligheter för de fröbärande skotten att utvecklas. Det är därför viktigt att frövallen inte är ”långhårig”. Speciellt viktigt är detta i rödsvingel och ängsgröe, men även timotej och ängssvingel mår bra av en höstputsning.

Bra ogräsbekämpning i klöver

På våren är det framförallt i klövern – både vit- och rödklöver – som vi diskuterar putsning. I förra numret av Svensk Frötidning fanns en artikel som redovisade försöksresultat från putsning i klöver. Putsning i klöver på våren har två syften. För det 1:a att få en jämnare och enhetligare blomning och för det 2:a att få en ogrässanerande effekt. Hos en ekodlare är putsningens huvudsakliga syfte många gånger att hålla tillbaka ogräsen. Hos den konventionelle odlaren är syftet oftare att försöka få en jämn blomning som ger bättre och jämnare pollinering. Putsning minskar grönmassan och ger snabbare upptorkning i beståndet vid skördetillfället.

Får kompletterar maskinputs

Den absolut vanligaste metoden att putsa är givetvis att använda sig av någon typ av traktorburen putsare. Det finns dock alternativ som några odlare provat på och det är att låta får agera betesputsare. Vi vet att detta är en metod som används i andra länder, men den är inte så vanlig i Sverige. För att höra lite hur de som nyttjat fåren ser på detta har vi pratat med några fröodlare som på

Får är utmärkta ogräsbekämpare när de betar på frövallar. I ekologiska frövallar av gräs och klöver kommer de extra mycket till sin rätt. Men också i konventionell gräsfröodling är får en tillgång som håller vallen kortsnaggad under milda höstar.

Text: Gunilla Larsson, SFO

ett eller annat sätt använt sig av får i sin odling.

Frövallen kompletterar betet

Genomgående för alla är att de är nöjda med det arbete som fåren gör – se kommentarer. Att ha en egen fårbesättning kombinerat med att vara fröodlare kräver givetvis att man även har tillgång till andra betesmarker, men frövallen är ett ypperligt komplement

som bete på hösten. Det positiva för gräsplantan är sättet som fåren betar jämfört med maskinell avputsning. Fåren, frisörerna, betar runt hela plantan medan putsaren slår av ”horisontalt”.

För dem som har egna får eller möjligheten att knyta kontakt med någon lammköttproducent är putsningen på ”naturlig” väg både ett trevligt inslag i landskapet som ger ett mycket bra putsningsresultat. ●

Får och frö

en lyckad kombination

tycker några fröodlare

Erik Bengtsson, Karlsfält, Ystad

På Karlsfält finns 200 tackor. Främsta syftet med dessa är naturligtvis lammproduktion. Genom att korsa 5 raser kan man alltid erbjuda sina kunder färskt lammkött året om. Får kräver betesmarker och här kommer rödsvingelvallen in som ett kompletterande bete på hösten. Genom att låta fåren beta återväxten sparas 2 överfarter med putsaren. På Karlsfält lägger man stor vikt vid att ha ett miljötänk i hela sin produktionskedja. Fåren främjar miljön och man släpper inte ut koldioxid i samband med att vallen får sin putsning. Fåren utfodras dessutom med rapskaka från Gunnarshög. Erik Bengtsson är den store innovatören som ser möjligheter i produktutveckling överallt och han ser givetvis en stor potential i fåren. De ger kött och ull som används till filter och tofflor, färskinnsfällar mm.

Bo Emanuelsson, Vellinge

På gården odlas både ängsgröe och vitklöver och här finns också en fårbesättning bestående av 160 tackor. Bo har enbart goda erfarenheter av att fåren nyttjats till att putsa frövallarna på hösten. I hans fall är det en blivande 3-årsvall av ängsgröe som fåren betat på. Även vitklöverfrövallen har blivit betad på våren för att få ner mängden grönmassa och åstadkomma en jämnare blomning.

Martin Rosenmeijer, inspektor Skabernäs, Skurup

Skabernäs har en besättning med 1100 tackor som är avsedda för köttproduktion. Det är på Skabernäs rödsvingelvall som fåren sätts in som avputsare. Tekniken är att snarast efter fröskörd göra en hård avputsning med traktor och putsare. Sedan får fåren beta ner återväxten vid två tillfällen. Den sista gången får det dock bara vara en lätt toppning. Hittills är man mycket nöjd med skörderesultaten efter att fåren utnyttjats som betesputsare.

Jacob Ilsö, inspektor på Björnstorp-Svenstorp, Lund

På gårdarna använder man sig av får för att beta återväxten på rödsvingelvallen. Det var första gången år 2015 man provade att beta med får och Jacob Ilsö berättar att han tyckte det var spännande att prova när han fick chansen. Det var kollegan Martin Rosenmeijer på Skabernäs som ville låna ut 600 tackor.
– När nu väderleken är som den är och vallarna växer långt ut på hösten, efter att de normalt slutputsats, såg vi det som ett intressant alternativ att få se vad fåren kan göra. I dagsläget ser resultatet mycket bra ut, konstaterar Jacob Ilsö.

Josef Appell, driftsledare på Gårdstånga Nygård, Lund

På Gårdstånga Nygård bedriver man ekologisk odling på drygt 250 hektar och bland grödorna återfanns 2015 vitklöverfrö. Ogrästrycket i odlingen var högt och man behövde hjälp med bekämpning av dessa både höst och vår. På våren i maj vill man också få grönmassan nedbetad. Hösten 2014 kom driftsledare Josef Appell i kontakt med Maycon Vinborg som flyttat från Brasilien till Sverige och startat lammköttproduktion med 850 tackor i närheten av Löberöd där frövallen fanns. Han behövde bete till sina får och Gårdstånga hade klövervallen som behövde ogräsbekämpas och putsas.
– Detta blev alltså en win-win effekt och vi har skapat ett fint samarbete med Maycon som vi kommer att fortsätta med, berättar Josef Appell. Efter betning både höst och vår finns nu en fröråvara på lager. Eftersom frövaran ännu inte är levererad och rensad vet man inte exakt vad den avkastat, men det verkar vara ett gott resultat på gång menar Josef Appell.

